

Суд приставёсен районти пайёнце

Транспорт налукне те вәхәтра тұлес пулать

Хальхи вәхәтра уйрәм сынсемпе юридици вайёнци предприятисенчен төрлөрен налуксемпе тұлесем енепе парамсене шыраса илессипе исполнительнай документсене пурнассин ыйтәвэ – чи сивёчисенчен пёри. Транспорт хатерё сине хуракан налук бюджета самай пуяллатма май парать. Саванпа та ку телёшпе налуксемпе төрлөрен тұлесене тұлессипе парамсене шыраса илес телёшпе исполнительнай документсене пурнассин тивёштерессе вырәнсенчи власт органёсемпе самоуправлени органёсен тивёшэ пулса тарать.

Парамсене парса татассин эффективләхне үстерессе, ку енепе пусарна исполнительнай производствасене вёшлессе тата вёсен шутне чакарасси епле пынине суд приставёсен районти пайёнт пай пусләхэ вёсёмех төрөлсө тарать. Унан пелтерёшэ паллә ёнтё. Ку енепе ёс-хёле йёркелесе пинә май кәсалхи суд суд приставёсен районти пайё исполнительнай документсене пурнассин тивёштерессе төрлө ёссен комплексне пурнаса кёртрё. Сәмахран каласан, парамсән автотранспортне кирек хәсан та шыраса тупма, тытса илме тата ун сине арест хума пултарассё. Федераллә налук службин районти управленийёпе пёрле пёрлехи мероприятием сахал мар ирттерепёр. Кунта пёрлехи рейдсене асанса хавармалла. Налук тұлесинчен пәрәнакансене тупса паләртатпәр, вёсене налуксене ирөксёрлесе тұлеттерме мерәсем йышәнатпәр. Сав шутрах транспорт налукне тұлессипе те.

Районта пуранакан сынсен автотранспорт хатерёсене патшаләх техника төрөлсөвэ тунә чухне патшаләх сұл-йёр хәрүшсәрәх инспекцийён ёсченёсем транспорт налукё тұлессипе парам пурипе суккине те төрөлсөсё. Кун пек фактсене тупса паләртсан вара информации телефонпа суд приставёсен районти пайне, суд приставне-исполнители пелтерессё.

Кун пек информации илсенех суд приставё-исполни-

телё исполнительнай документ требованийёсене пурнассаттарас телёвпе автотранспорт хатерне патшаләх техника төрөлсөвэ таратакан вырәна тухса пырать. Енчен те вара парамсә хайён парамне тұлесе татма килёшмест пулсан, автотранспорт хатерё сине арест хурассё.

Сак исполнительнай документсемпе сыхәннә парамсене шыраса илессипе парамсене хваттерёсенче, сурчёсенче ирттернё пёрлехи рейдсем, ёс-хёл итогёсене массаллә информаци хатерёсенче сүтатса пани пысак үсём күрессё. Асанна мероприятиёсене массаллә информаци хатерёсенче анлан сүтатса пана май сынсем хайсен парамёсене вәхәтра тұлесе татма тарашассё, суд приставёсен службин исполнительнай документчё килессине кётмессё.

Хальхи вәхәтра суд приставёсен районти пайёнце суд приставёсен-исполнителиёсен производствинче транспорт налукне ирөксёрлесе шыраса илессипе сыхәннә 446 исполнительнай документ шутланат. 329 сынпа предпрятирен шыраса илмелли налук петёмпе 9 миллион та 622 пин те 35 тенкё те 18 тупса танлашат. Парамлисем шутёнце «Лидер» агрофирма» чикёллө явапләхлә обществана, «Рассвет» агрофирма» чикёллө явапләхлә обществана, «Милград» чикёллө явапләхлә обществана, «Мильтрейд» чикёллө явапләхлә обществана, «Деревообработывающий центр» чикёллө явапләхлә обществана, «Моргаушрайбыт» предприятие, «Хлебороб» чикёллө явапләхлә обществана асанмалла. Асанна предпрятисем транспорт налукне кәна мар, ытти налуксене тұлессипе те яланах парамсәсен шутёнце.

Савна та хушса паләртса хавармалла. Транспорт налукне уйрәм сыннан е предпрятин пурләх, тепёр майлә каласан, транспорт хатерё пур пулсан тұлеме тивет.

Е. ИВАНОВА,

суд приставёсен

районти пайёнт пай

пусләхэ, аслә суд

приставё.

Налоговая служба напоминает

К сведению налогоплательщиков!

Межрайонная инспекция Федеральной налоговой службы № 6 по Чувашской Республике напоминает, что 15 сентября наступает срок уплаты налога на имущество физических лиц.

Также сообщаем, что проводится семинар-совещание 22.09.2009 года в с. Моргауши в здании Межрайонной инспекции ФНС №6 по Чувашской Республике в 10.00 часов.

Программа проведения семинар-совещания:

1. Разбор типичных ошибок при заполнении налоговой отчетности.
2. Новое в налоговом законодательстве и в законе «Об обществах с ограниченной ответственностью».
3. Порядок заполнения платежных документов. Работа по невыясненным платежам.
4. Сервисы, предоставляемые налогоплательщикам сайтами Управления Федеральной налоговой службы по Чувашской Республике.
5. Вопросы и ответы.

Тёпелте

«Банкәри хёвел» джем

Джем хатёрлеме 3 апельсин, 3 стакан чухлө хуппинчен тасатна тата вёттөн туранә каван, 1 лимон, 2 стакан сахәр кирлө пулать.

Апельсинпа лимона хуппипе пёрлех тураманла (аш арманё витор каларма та пулать). Савәта туранә кавана яраса сахәр хушмалла. Вёреме кёрсен цитрусене яманла. Хуппалчапа хупмасәр татәшах патратса тарса 45 минут пёсөрмелле. Хутәш шәпах сәралса илет, апа банкәсем ашне тултатса хупмалла.

Районан ятлә сыннисем

Вёсем пёрремёшсем пулна

Манән сәмахам Шурча вулассенчи пёрремёш комсомолец Антип Трифонович Калинин пири. Вәл 1901 сұлта Мулкачкасси ялөнге чухән хресчен сөмийнче суралнә. 5 сұлта 2 шәллөпе ашшөсөр тарса юлна. Амәшөпе кәна. Саванпа та сөмье йывәрләхөсем ун сине сахал мар тиеннө.

Апла пулин те вәл пөлүенне туртәннә. 4 сұл хушши чиркү прихут шкулөнге, 1 сұл Анат Килярти 2 сұл вөрөнмелли шкулта пөлү пухнә. 1926 сұлта совпартшкулән 1-мөш сьпәкне вөрөнсө пётөрнө. Хайён ёс биографине 15 сұл тултарсан сьрма тытәннә. Ун чухне вәл Шурча вулассен ёс йёркелүси пулса ёслеме тытәннә.

1919 сұлта сәмрәксене РКМС ячөйкисене пёрлөштерес ёс тытәннә. Манән атте сак вулассө чөйкисенче чи активлә комсомолецсенчен пөри пулна. Пирён патранкунта Роман Малыгин, Трифон Дмитриев, Филипп Иванов, Георгий Любимов, Аркадий Соловьев, Александр Борис Назаровсем хайсен ёсөсемпе паләрса тәнә. Борис Александрович Назаров 1950-мөш сүлсенче ВЛКСМ Муркаш райкомөн пёрремөш секретарё пулса ёслөнө, халё Шупашкарта пуранать.

1920 сұлта Козьмодемь-

янск хулинче РКМС уес сьезчө пулса иртнө. Унта Шурча вулассенчен делегат пулса А.Т. Калинин та хутшәннә. Парти тата комсомол

Саванпа та вёсене пёрлөштерес, анләлатас задачә тәнә. Төслөх вырәнне Калайкассинчи «Коммуна» пёрлөшү пулна. «Коммуна»

организацийёсен задачисем сёршыв төрөкне сирөплетессе, «шуррисен» – Колчакан, Деникинән, Юденичән, шуря поляксен сарёсен юлашкисене сапса аркатасси пулна.

1920 сұлхи апрелте апа сар ретне илнө. Ку вәхәтри сар сыннисен Крымра Врангель сарёсене, Украинәра Махно бандине сапса аркатас ёсөсене хутшәнма тивнө.

Сартан 1923 сұлта таврәннә. Хысән вара ял хусләхне ура сине таратас ёс пусәннә. Анчах та вакланса пётнө пөчөк хусләхсемпе малалла кайма май килмен.

членёсем ют сёршывра туса каларнә «Фордион» трактор туйннә. Сак ёсөсене йёркелөкөнё Степан Прокопьевич Любимов пулна. Сывәх вәхәтрах хусләх уй-хиртен пысак тупаш, выльәх чөрлөхрен ытларах продукция илме тытәннә.

Нумай ялсене, вәл шутра ун чухнехи «Коммуна» хусләхә та, пёрлөштернө «Колос» хусләх хальхи вәхәтра арканчө, техники те сук, уйсенче сүм курәк алхасать.

Атте коллективизаци вәхәтөнче сак ёсө активлә хутшәннә. 1926 сұлта коммуни-

стсен партийён ретне көнө. 1942 сұлта вәл хайён ирөкөпе фронта тухса кайнә. Ун чухне вәл Хөрлө Чугай районөнге финанс пайён пусләхө пулса ёслөнө. Сарта лейтенант пулнә, пулеметчик пулса сәләснә. Аманнә хысән хәрах куспа кәна юлна.

1946 сұлта сартан таврәннә хысән апа «Восток» хусләхә ертсе пыма шәннә. 1951 сұлтан тытәнса вәл пёрлөштерсе пысаклатнә «Красное Сормово» хусләхә ертсе пинә. 1978 сұлта вара 77 сұла ситсе нумай вәхәт чирлесе вьртнә хысән вилсе кайрө. Унчен 1964 сұлтан тытәнса «Восток» хусләхән ревизи комиссийён председателё пулна.

Савна каласа хаварасшән. Атте Антп Трифонович Калинин Шурча вулассенчи пёрремөш комсомолец пулна. Сахал мар ырә ёсөсем туса ирттернө вёсем хай вәхәтөнче. Вәрсә вәхәтөнчи тата хысәнхи сүлсенчи йывәрләхсем те вёсен хулпуссийё сине тиеннө. Апла пулин те вёсем пуса усман. Малшләхә пәхса тарашнә. Пус таятпәр эфир вёсем умөнге.

А. КАЛИНИН, пенсионер.

Мулкачкасси ялө.
Сән үкерчөкре: вәл вәхәтра комсомолец-активистсен ушкәнө.

Пурнәс

Шәпаран иртме май сук

Силе хирёс майёпен пөшкөнөх утакан сынна түрөх палласа илтөм. Мана хирёс пулчө те кәштах пуснө сөклөсө сывләх сунса иртрө. Ку вәл Витя пулчө. «Сывләхө хавшасах пырать-ши вара?» – шухәшласа иртрөм.

Пурнәс тени савән пек-сөкө вәл: пөри ёмөрөпөх пылла кулач сисе пуранать, теприн валли – ыраш сәкпире эрём ути сөс. Пусләмәшө вара аякра, хам мөн астунинченех шухәшласа утрәм.

...Захар арәмөн телейё нумая пымарө. Туй хысән таватә кунран вәрсә тухрө. Төпөр висё кунран Захар вәрса тухса кайрө. Пёр эрне хушшинче пёрне-пөри лайәхән хәнәхса та ситөймерөс. Кил хапхи умөнге пёр хушә иккөшө пёрне-пөри кусран пәхса тәчөс, ним калама та пөлмерөс. Унтан Захар сәмрәк арәмне алә пачө те хулен савәнса утрө. Кәшт сүпәрлама та хәюләх ситөймерө пулас сынсем умөнге. Пускилсем килёсене саланса пётрөс. Захар арәмө пөччөнөх пурте кечө те тунката пек сөтел хушшине сөнксө ларчө. Вәл әнланмарө-ха ун чухне тәләх арәм пулса юлнине.

Малаллахи пурнәшө вара сәмәл пуларө. Сынсенчен кая юлмасәр, сөрне-кунне пөлмесөр халәхпа пёрле тармашрө. Утә сұлма тухсан та вәр-вар тесе апа малтан пуслаттаратчөс, пёрремөш келте тыррине те апа выртатрәчөс. Ёслеме үркенменшөн, чөлхи сөпөс пулнәшән юратрө апа ял-йыш.

Захартан пёр сыру та илсе кураймарө. Таватә уйәхран паттарсен вилөмөпе вилнө тесе сьрнә сьрусәр пулне. Вәрсә та чарәннө. Салтаксем те таврәнкалама пусларөс. Захар арәмө, тем пек шанчәкне сухатмарө пулин те, упәшки таврәнмарө. За-

харпа пёр кун вәрса тухса кайнә Захар тантәшө Витя таврәнчө. Кәшт вәхәт иртсен Вәсли Захар арәмне пуләш-калама пырса сөрме пусларө, кайран пурәнмах кусрө. Хирөслесе тәмарө Захар арәмө, пөччөн пурнәс апа йәләхтарсах ситерчө пулас.

Япәх сын пуларөс Вәсли. Сивө сәмах каласа күрентермерө вәл арәмне. Шәкәл-шәкәл кәна пурәнчөс. Анчах Турри телөй пәмарө вёсене. Тем пек көтсен те алла ача тытса кураймарөс.

Пёррехинче Вәсли каç пулмасарах киле хыпаланса пырса кечө. Юнашар ялта амәшө сарәмсәр вилнө хысән тәләх ача юлни сынчен пөлтерчө. Төпөр куннех вёсен килөнге «сөнө кайәк» чөвөлтөтме пусларө. Хөр ачана Галә ят хучөс.

Вәхәт иртет, вәхәт шавать. Сиссе те юлаймарөс, Галә та ситөнсе хөр шутне кечө. Юнашар ялтан хәтана килчөс. Савәнәсене ниста хума пөлмерөс Вәслипе арәмө сүтә сәнлә, кёрнек хул-сүрәмлә Николая курсан. Тата Галән пулас мәшәрә ахаль сын мар-сөкө-ха, лөсникре ёслет. Пёр сәмах та хирөслесе тәмарөс вёсем, түрөх килөшрөс. Төпөр уйәхран туй тухса тарантас лашапа лартса кайрөс хөре.

Пәхса ытармалла мар икө хитре хөрпе ашшө пек сәпсүтә сәнлә ывәл суратса пачө Галә мәшәрне. Мён пултәр ёнтө юратнә мәшәрсемшөн унтан ытла телөй.

Анчах пурнәсра урапа та пёр йөрпе сөс кулсасть. Уяр кунрах аса сьсөм сәпрө тейөн. Галә сарәмсәр вилсе кайрө.

Пур-ши ашшөпе амәшөшөн унран пысәкрах хуйхә төнчөре? Ачисен ашшө-амәшөне мар, ашшө-амәшөн ачине пытармалла пулса тухрө

вөт-ха. Ку хуйхәна епле чәтса ирттерчөс-ши Вәслипе арәмө? Апа пёр Туря сөс пөлет пуль сав.

Маша 4 сұлта, Даша 3 сұлта, пөчөк Витя вара сүлталәкра сөс. Малтанхи вәхәтра пурте кёрсен те ним тума аптараса таратчө Николай. Хәш чухне вәрман варринче чунө күтсе ситнипе кәшкәрсә макәрас та килетчө. Анчах та арсыннан макәрма юрамасть, чәтас пулать.

Пөччөн арсынна ачасемпе мөнле йывәр килнине пурте әнланаçсө ёнтө. Сәмрәк сын пөччөн ёмөрөймө. Аякри ялтан пёр пөччөн хөрарәма тупса пачөс.

Харсәр сын, сирөп хөрарәм пулчө Зоя инке. Ял-йышран та вәтансах тәмарө, арсынтан та хәрама шутламарө. Хайён ачасем пулман пири ют ачасене юратө тесе шутларөс пурте. Анчах та апла пулса тухмарө. Ама сүри амәшө тесен кашни сыннан сүрәмө тарәх сивө чупса иртет пуль. Төпөр таван амәшө те ачасене лайәх пәхса үстерөймөст пулсан мөн көтөтөн ёнтө ама сүри амәшөнчөн?

Нумай хөрарәмән Николай ачисене курсан кусран куçсүль тухатчө. Николай та сисметчө мар ёнтө, курмастчө мар сакна. Хөрхөнетчө ачисене, анчах та арәмне хирөс калама хал ситөреймерө пулас. Вәл та пәрахса кайсан пөччөнлөхрен хөрарө-ши?

Николай та, ачисем те мөн чәтса ирттернине эфир пөлеймөпөр халь тин. Унтан вәхәт нумай иртрө. Халиччөн ачисем те ашшө-амәшөне каçарчөс пуль пуриншөн те. Зоя инкен те сөре көни халь ёнтө чылай пулать.

Ачасен хайсен шәпи, хайсен пурнәсө. Маша аякка тухса кайрө, лайәх ёсө вырнәсрө. Даша вара Шупашкар-

тах хайён телөйне тупрө, ача-пәчаллә пулчө. Витяшө сывләхө хавшакрах пулсан та салтака кайса килчө. Ача чухнехи йывәрләх апа сама-чух систерчө. Салтакран таврәнсан больницәсем тарәх чылай сүрерө вәл. Хөрхөнчө апа Зоя инке. Хайён айәпне тен кәштах та пулин туйса илчө-ши? Зоя инке, сав тери сирөп чөрөллө пулсан та, сарәмсәр вилсе кайрө. Коля пиччөпе Витя иккөшөх тарса юлчөс.

Витя сывләхө хавшак пирикөх мәшәр тупма шутламарө пулас. Коля пиччө вара – пенси сынни. Мөнөх ыйтән ёнтө вёсенчөн? Хайсене пәхакан кирлө. Чунө чәтмарө Машән аякра, киле таврәнчө. Шәкәллатаса пурәнатчөс-ха сәлла. Анчах та телөе-ши, хурләхә-ши – Маша патне хәтана килчөс.

Маша качча тухма килөшрө. Анчах та ашшө килөшөсөнө пуларө. Чунө сисрө-ши, мөн чарса тәчө-ши апа? Сәпах та висө эрнөрен туй тума калаçса таталчөс. Висө эрне сиссөнөсөх иртсе кайрө. Паян туй килмелле. Пуртер таван-хурән-таш, пускилсем, тантәшсем пустарәннә. Пурте унталла-кунталла утаçсө, сөтел сине хатөрлөсчө. Сәмрәкрахисем сөнө сын тавра кусласчөс.

Ансәртран тахәшө асәрхәрө Коля пиччө хайне япәх туйнине. Васкавлә пуләшу машинине чөнчөс, больницәна илсе кайрө. Унан сывләхөпе интересленме никаман та вәхәт пуларө. Туй та килсе кечө. Хөрсе туй көрленө чухне пөртен-пёр сын кәна пөлчө Коля пиччө вилсе кайнине. Вәл та пулин пускил хөрарәмө.

Туй тухса кайиччөн те урәх пёр сын та пөлмерө ку инкек пири.

М. ШӘПЧӘК.